

Különfélék.

Zsinati fötanácsunk f. év sept. 1, 2 és 3 napjain Kolozsvárt tartott közgyűlése meszsze esvén e füzet megjelenése idejétől, elkéssett dolognak tartjuk annak körülményes leírását. A füzet elején álló püspöki lelkészavatási és hátrább ismét az urvacsorai beszéd ez uttal annak marandó emlékei. Azonban, habár a lehető legrövidebben, feljegyezzük itt még a főbb mozzanatokot és határozatokat is:

1. Legtöbb időt vettek igénybe — a mint illik — az iskolai ügyek, az iskolai közvizsgálatokról való tudósítások megvizsgálása, s mind felekezeti falusi iskoláinkra nézve, mind pedig közép- és fötanodáinkra nézve több rendbeli intézkedések.

2. Kolozsvári fötanodáink mellé megválasztatott rendes tanárnak Kovács János, ki három évig folytatván külföldön tanulmányait, s ebből két évet Londonban töltvén, csak kevéssel a zsinat előtt érkezett körünkbe.

3. Tordai középtanodánk mellé megválasztatott rendes tanárnak és igazgatónak várfalvi Pálfi Károly.

4. Kereszturi középtanodánk mellé megválasztatott rendes tauárnak Sándor János.

5. Vallásközönségünk jogügyészének megválasztatott ügyvéd Molnár Sándor.

6. Néhai Mikó Lőrincz helyébe vallásközönségünk pénztárnokának megválasztatott Jakab Elek.

7. Az 1872-ik évre nyert 5000 frt. államsegély felhasználása iránt részletes intézkedések tétettek, az e tárgybeli eddigi határozatok alapján, s ebből nyert önhibáján kívül szolgálatra képtelenné vált dombói volt lelkész Barabás Imre 100 frt segélyezést.

8. Felszenteltetett özszesen 15 lelkész.

9. A káplánságra nézve több pontból álló intézkedés tétetett.

10. Az ezutáni zsinatoknak 3—4 évenként, a mikor csak lehetséges, vidéki egyházainkban, a megállapított sorrendben való tartása meghatározatott.

A vallás és közoktatásügyi magy. kir. minister jelentése a közoktatásnak az 1870 éz 1871 évekbeni állapotára. E jelentésben másodszer ad számot a közoktatási ministerium az ország képviselő testületének, még pedig sokkal szabatosabb, sokkal világosabb és egyetemesebb módon, miként az első jelentés szerkesztve volt.

A jelentés négy szakaszra oszlik: az elsőben a nép- és elemi iskolák; a másodikban a közép-tanodák; a harmadikban a felső tanintézetek; a negyedikben a közmívelődésre vonatkozó ügyek állapota van előadva.

A bevezető jelentésben előadja a minister, hogy a népnevelést gátló azon körülmények, melyek a ministeri első jelentésben felsoroltattak, megvannak ugyan, hanem egy jelenség feltűnését mégis jelezheti, mely a népnevelésnek a meglevő akadályok ellenére is haladását biztosítja; e jelenség a társadalom minden rétegeiben mutatkozó érdekeltség, a nevelés ügye iránti buzgalom és tevékeny akarat. Ennek tulajdonítható azon haladás is, mely különösen a népnevelés ügyében e jelentés szerint nyilatkozik.

Az I. szakaszban (nép- és elemi iskolák) a sajátlagi jelentést és táblás kimutatást történelmi rövid szemle előzi meg érdekes adatokkal. A táblás kimutatásokból kitűnik, hogy az utóbbi két év alatt 469 új népiskola állíttatott; a megvoltak közül kijavított 1434; ujra építtetett 1002. Volt összesen 14,550 népiskola, melyek közül községi 751; felekezeti 13,545, magániskola 254. A népiskolákba járó összes gyermekek száma 1.237,320.

A közelebbi három év folytában 295 községi iskola részesült állami segedelemben, mely 369,199 forintot tett; jutott tehát átlag egy iskolára 490 $\frac{1}{2}$ forint.

Igen szembetűnő igazságtalanság! A hitfelekezetek ugyanis, mindamellet, hogy mondhatni a népnevelés egész terhét viselik, még sem részesítetnek az állam segedelemben; ellenben a községek, melyek általán alig tizenkettődet viselik a népnevelés terhének tetemes segedelemben részesülnek; mondhatni azok a segedelmezett községek nem is viselnek semmi terhet, miután az államtól kapott 500 forint évi segély, s a tandíjak körülbelül fedezik az ily iskolák évi költségeit. Sőt ez igazságtalanság a jelentés szerint nagyobb mértékben foly a jelen évben, a mikor is a jelentés szerint az évnek már az elején több községnek 279,993 forint osztatott ki.

Az állam által az egyes tanítóknak hitfelekezeti különbség nélkül 322 tanítónak nyújtott segedelem az 1871 folytában 19,480 frt volt; míg 1869-ben 1069 tanító 73390, 1870-ben 923 tanító 56,860 forintot kapott, tehát a segedelmezés azon módja, mely mellett az állam némileg igazságosan intézkedhetik, évről évre csökken.

A tanodák taneszközökkel felszerelését a közelebbi két év alatt is erélyesen folytatta a kormány.

Állami tanító- és tanítónő-képezde volt 19, ezekben tanár 118, növendék 864, kik közül 591 állami segélyben részesült.

Felekezeti tanító-képezde volt 34, ezekben csak 575 tanuló.

Állami tanítónő-képezde 4; a növendékek száma 182. Felekezeti 5, ezekben növendék 165.

Póttanfolyam 42 helyen rendeztetett s 4280 tanító vett bennök részt.

A néptanítás emelésére tett intézkedések folytán felemlítettik a jelentésben: tantervek, taneszközök, tankönyvek készítése és felnőttek oktatása; az 1871-ik év folytában állítólag 23,500 felnőtt tanult meg írni és olvasni.

Az emberbaráti intézeteknek: a vácsi süket-némák, a pesti vakok intézetének és a szebeni árvaháznak történelme és jelenje részletesen van előadva.

A II. szakasz a középtanodákról szól: történelmi visszapillantás után az 187°/₁ isk. évet véve fel, volt 99 fő-, 47 algymn. 1624 tanárral és 30,992 tanulóval. A gymnasiumok közül 4 állami, 1 felekezeti színezet nélküli, a többi felekezeti.

Volt főrcáltanoda 11, al 17; a tanárok száma 267, a növendékeké 5472. A reáltanodai növendékek száma öt év óta fokozatos emelkedést, ellenben a gymnasiumi növendékeké oly arányban apadást mutat.

Hittani tanintézet van 41, mindnyájan felekezetiiek; van bennök 231 tanár 1660 tanuló; ez intézetekben is tetemesen apad a növendékek száma.

Jogakademia van állami 6; felekezeti 8; a tanárok száma 102, a tanlóké 2074.

A magy. kir. (pesti) tudomány-egyetemről kimutatást hasonlóan történelmi átnézet előzi meg; a felvett utolsó évben volt 141 tanár 2375 tanulóval.

Ösztön-dijakra az állam által kezelt alapítványokból is a törvényhozás útján megszavazott alapokból 779 ösztöndijra 138,314 forint fordítottatott.

A királyi József műegyetemben a tanárok száma 42, a tanlóké 451; a tanulók száma öt év alatt 201-el szaporodott.

A IV. szakaszban a kövmívelődésügyek (inkább intézetek) vannak előadva, ilyenek: a magy. nemz. muzeum, egyes osztályaival; képző művészetek, műegylet és hatásköre, művészeti oktatás, országos minta rajztanoda, műépítészeti, a művészet népszerűsítése.

Zene és zenészeti oktatás: nemzeti zeuede, zenészeti irodalom, a zene és énektanítás az iskolákban.

Műemlékek: műemléki átalány; műemlékek bizottsága, Visegrád restauratioja; műépítészeti rajzgyakorlatok.

A terjedelmes nagy gonddal és pontossággal összeállított jelentés nemcsak a törvényhozó testületet érdekelheti, hanem mind azokat, kik hazánk közmívelődése iránt vonzalommal viseltetnek; az ügybarát e jelentésből a multra értesülést, a jelenre tájékozást szerezhet. Óhajtandó leune alkalmat szolgáltatni, hogy az érdekeltek is megszerezhessék e jelentést még pedig a lehetőségig olcsó áron.

A magyarországi protestáns egylet évi közgyűlését okt. 1-ső és 2-ik napján tartá meg Pesten. A gyűlés isteni tisztelettel kezdődött, mely a reformátusok templomában tartatott. A titkári jelentésből örömmel győződünk meg, hogy az egylet a közmívelődés és humanismus terjesztésében jó sikerrel működik. E tekintetben a jelen évi közgyűlésen is több határozatot hozott, a melyek közt felemlítjük itten azt, hogy az irodalmi bizottságnak azon ajánlatát, hogy a Channing műveinek, általunk megindított magyar fordításainak terjesztésére, az egylet is közreműködjék, elfogadta s jövőre nézve az egylet pártjogása alatt lévő „Keresztény Család” czimű heti lap minden 10 előfizető gyűjtője Channing műveinek egy kötetét jutalmul kapja az egylet részéről. Hrom figyelemre méltó felolvasás is volt. Egyik Szász Domokos, kolozsvári ref. lelkésztől, a másik Simén Domokos, t. munkatársunktól, a harmadik Litkey Péter, bulyi ref. lelkésztől. A gyűlés egész folyamáról részletes ismeretet szerezhetni az egylet évkönyvében, mely cz évben is egyleti titkár Kovács Albert szerkesztése mellett megjelent. Ára 1 frt. o. é.

A kolozsvári egyetem hazánk e sok százados óhajtása végre csakugyan megtestesült; ünnepélyes megnyitása f. év november 10-én történt meg és már javában folynak az előadások minden szakban. Mi hiszszük, hogy az egyetem új lendületet fog adni a tudományosságnak hazánkban, jótékonyan fog hatni tanintézeteinkre s általában közmívelődésünkre, csakhogy a tanárok ügybuzgalma s a hallgatók tudományszomja állandó legyen. Tanintézetünk ifjusága is örömmel eljár az előadásokra, a menyinyiben ezt az iskolai tanórák megengedik. Mint történeti adatot feljegyezzük, hogy az egyetem jelen évi rectora, Berde Áron, és prorectora Brassai Sámuel, mindketten egykor főiskolánk tanárai voltak.

Torna vivoda-egylet és árvaház. Kolozsvár városa történet-írójának az 1872-dik év bő anyagot fog nyujtani mívelődéstörténeti szempontból. Az egyetemmel csaknem egyszerre nyílt meg városunkban a torna-vivoda-egylet, melyet alig néhány hó alatt állított fel a városi közönség úgyszeretete és egy leány-árvaház, mely a nőisziváldott melegének köszöni

létét. Legyen mindkettőn az ég áldása. Amabban nyerjen erőt, bátorságot, ügyességet az új nemzedék; ebben találjanak enyhet, oltalmat és részvétet azok, kiknek gondját felvenni a társadalom legszentebb kötelessége.

Egy kis tudnivaló S.-Kálnokról. 1868-tól 1871-ig a sepsi-kálnoki unitár nép-iskola a következő kedvezményekben részesítettet: — 8 új iskolai pad és egy fekete tábla készítettet. Egy földgömb, Magyarország fali abroszsa, egy iskolai jegyzőkönyv, fali olvasó-táblák és rakbetük (Gönczy-féle) és egy érczemencze szereztetett, mind ezeket az egyház fedezte. Ugyancsak ezekhez terményrajzi, természettani ábrákat számoló-gépet, és Európa faliabroszát, a nagyméltóságú közoktatásügyi m. kir. miniszterium kegyes osztalékából nyertünk tanfelügyelői úton.

36 pala táblát az iskolának, — s azoknak a kik pontosan járták az iskolát, tollat, tintát, papirosat, krétát és palaveszszőt vásárolt — Kiss Jakab tanító. Kiss Jakabné András Lidia az iskola számára egy zászlót készített.

Ugyan itt az elmúlt iskolai évben felnőttek oktatása is volt, a melynek sikere a tanulókra nézve a mivelődés; a tanítóra nézve pedig a felnőttek oktatásáért kapott 166 frt. s ugyanez évben 50 frt kivételes állam-segély volt.

Midőn e tudósításnak örömmel adunk helyet folyóiratunkban, mint olyannak, mely azt mutatja, hogy szóbanlevő hitközségünk a kor intő szavát megértette: megenged a tudósító, ha levelének utolsó részét mellőzzük. Tegyük a mit lehet, s a sérelmet hordozzuk krisztusi önmegadással.

A csik-somlyai búcsu eredete. Haynald Lajos, kalocsai érsek Pestmegye évnegyedes közgyűlésén a jezsuiták mellett tartott beszédében az unitáriusokról is megemlékezett. Felhozta János Zsigmond hadjáratát a székelység körében az unitárius vallás terjesztése érdekében, s azt mondja, hogy a csik-somlyai búcsut azon nap emlékére tartják, melyen a lelkes székely aszszonyok konyha-eszközeikkel felfegyverkezve kivonultak a férfiakkal a nagy erdőre, hogy ott bevárják János Zsigmondot, ki vallási meggyőződésükön erőszakot akart elkövetni, és a győzelem az övék letti. Ez legalább egy történeti adat; de a jezsuiták melletti hatalmas érvelése, reméljük, sem Arad, sem N.-Szeben városait nem ingatták meg a jezsuiták kitiltása érdekében Pestmegyével is közölt kérvényök fenntartásában; s m óhajtjuk, hogy a nagynevű érseknek a jezsuitákra alkalmazott eme nyilatkozatára: „de strigis, quae non sunt, nulla quaestio fiat“ az egész ország Amen-t mondjon.

Az unitarizmus a debreczeni Figyelmező-ben. A Révész Imre által szerkesztett Figyelmező mind több-több figyelemben részesíti az

unitárizmust. Igaz, hogy valami nagy rokonszenvet nem mutat iránta; de ezt nem is lehet várni azoktól, a kiknek nem a Krisztus, hanem Kálvin a vezérszelleme. A legutóbbi nov.—dec. füzetben is Frecska a Lajos, úgy látszik evang. lelkész, ugyancsak neki ront az unitárizmusnak. Elmondja, hogy a protestáns egylet nem egyéb, mint unitária propaganda. A felolvasókat megleckézi. A mit azonban leginkább szívére látszik venni, ez az egylet azon fennebb említett határozata, hogy a Channing műveinek terjesztésére vállalkozott. Szegény Frecska! Bizony nagy kár, hogy nem született legalább háromszáz évvel előbb; mert az egyház akkor nagy hasznát vette volna buzgalmának s mi nem is hiszszük, hogy ne fájna lelkének miért nem volt Tetszelnek kortársa, hogy megosztotta volna vele a bünbocsátó czédulák árulásának nemes üzletét. Egyébaránt még lesz időnk érintett cikkéhez hozzászólni, jól lehet nem hizelgünk magunknak azzal, hogy oly mulatságosan tudjunk írni, mint Frecska ur.

A legifjabb unitárius egyházközség ez idő szerint a sz.-udvarhelyi, melyet ottani hitrokonink közelebről alakítottak. Éppen most veszszük az alább következő levelet, melyet ezennel egész terjedelmében közlünk:

Igen tisztelt szerkesztő ur! Kedves kötelességet vélek teljesíteni, midőn a Ker. Magvető lapjain — habár csak halvány színekkel is — megörökíteni kívánom a sz. udvarhelyi unitárius hitközség alig pár hónapi fennállása óta tett működéseit. —

Nem nagyszerű eseményeket s eredményeket akarok feljegyezni, mert hiszen ily rövid idő alatt ilyenek nem történhettek vagy legalább nem történtek; hanem csak jelezni kívánom az újszülöttnek eddigi életét, s némi tájékoztatást nyújtani azoknak, kik bensőleg is érdeklélnek az újonnan alakult egyházközség iránt, s kik éppen ez érdekeltségnél fogva talán kételkednek a kisded élete felett.

Folyó évi october 6-án tartotta említett hitközség első istenitiszteletét a székház nagy termében, mely istenitisztelet egyszersmind az új pap beköszöntésével is egybe volt kötve. E kettős innepélyen az alig 30—40 tagból álló hitközségen kívül jelen voltak: az egyházkörményeki két felügyelő gondnok, esperest s több városi más felekezetű polgárok, és a vidékről is néhányan.

Hiában kísérténém meg leirni azt az örömet s azt a megalégedést, mely minden arczon láthatólag előmlött, s mely oly szivreható s lélekemelő hangon zengé mindnyájunk ajkán az ének szavait: Hiszek és vallok egy Istet sat. Nem kis lelki örömmel és megnyugvással fogadta a gyülekezet az ének megszünte után környéki esperes tiszt. Gyöngyösi Ist-

ván ur üdvözlő köszöntését, melynek nagyon találó kezdő szavai: „Ne félj kicsiny sereg, mert tetszett a ti atyátoknak, hogy adjon nektek országot“ (Luk. 13. 32.), mintegy tűz-lelket látszotak kölcsönözni a kicsiny gyülekezetnek. — Ez után következett a beköszöntő ima és beszéd, s végül az úri szent vacsora kiszolgáltatása a rendes pap által.

Az isteni tisztelet végeztével az intézendő bizottság gyűlést tartott, hol több nevezetes s a hitközség jövőjét biztosítani látszó indítvány tételét, melyeknek elfogadására és határozattá emelésére azonban azon édes, biztató remény ösztönözte a különben lelkes tagokat, hogy talán a nemcsak lélekben, hanem testben is erős s áldozni kész rokon hitközségek s egyes buzgó hitrokonok nem fogják megtagadni tetteleges pártfogásukat, s meleg részvétellel karolják fel a kisednek ügyét és támogatni fogják erőltetett lépéseit.

Gyűlés után a szép számú vendégsereget mlgs Dániel Gáborné, a lelkes bárónő vendégszerető asztala fogadta, hol többrendbeli pohárköszöntések fokozták a társaság vidám kedélyhangulatát.

Ez első után, az egyh. főtanács által megerősített alapszabályok értelmében, a rendes havi isteni tiszteletet minden hónap első vasárnapján megtartjuk. Minthogy azenban még templomunk nincsen, a rendes isteni tiszteleteket egyik kegyes aszszonyunk Bodroki Áronné házában tartjuk, ki élte hoszszáig e szent célra örömmel ajánlta fel igen alkalmas hajlékát. Ide gyűlekezik a kicsiny sereg minden alkalommal kisebb-nagyobb számmal, hogy lelki szomjának kielégítést szerezzen, s hogy az otthoni magány helyett a hivek seregében imádjá Istenét. Mindeniknek arczán bizonyos magasztos öröm látható, mely azt látszik kifejezni, hogy ámbár magányosan is imádkozhatni, de mégis jobban esik a léleknek, ha a buzgó lelkek társaságában bocsáthatja imáját ég felé.

A buzgó hivek a lelki áldozat buzgóságától áthatva anyagi áldozatoktól sem vonják meg filléreiket. Még valami jelentékeny öszszeggel nem rendelkezünk ugyan, hanem már egy igen diszes anyakönyv, szükséges jegyzőkönyvek, biblia és urvacsora kiszolgáltatásához szükséges abraszok, tányérok, poharak sat. az egyesek kegyes buzgósága folytán mind megszerzettettek, s ez ugy hiszem az idő rövidségéhez mérten eléggé jelzi azon áldozatkészséget, melylyel e hitközség, csekély száma mellett, a vallásosság oltárához járulni kíván. És itt nem mulaszthatom el megjegyezni, hogy a hivek közti buzgóság élesztésében a bizottság lelkes elnökének, mlgs Jakab Lajos urnak kitünően jelentékeny része van.

Midőn ezeket az igen tisztelt szerkesztőség szivességéből közölni óhajtom, nem mulaszthatom el egyszersmind magam részéről is kifejezést

adni azon óhajtnak: vajha a kevesek buzgóságához a többeké is járulna, hogy így egyesült erővel s közös akarattal tehetnénk eleget azon közóhajtnak, hogy a legtöbb unitárius lelket szmáláló terület székvárosában is valahára templomunk legyen!!!

Kénos, 1872. Decz. 16-án.

Kisgyörgy Sándor.

Adja Isten! S mi nem is kételkedünk rajta, hogy ez óhaj teljesülni fog; csakhogy első sorban sz.-udvarhelyi hitrokonink ne lankadjanak meg a buzgóságban és kitartásban, melyek egyedüli biztosítékai a felkarolt ügynek. Egy templomot építeni, bizonyára nem könnyű feladat; de a hol komoly akarat van: ott a nehézségek elenyésznek. Bátran tehát előre a megkezdett uton; törekvésük, hiszszük, viszhangra és támogatásra talál egész egyházközön-ségünkben, valamint azon kívül is, mindazok keblében, kik a közmívelődés ügyét, melynek a józan észszel megegyező vallás — nézetünk szerint — egyik leghatalmasabb tényezője, szívöken hordozzák.

Channing új műve. Alig hiszszük, hogy kedvesebb hírrel zárhatnók be e füzetünket, mint azzal, hogy a nagy nevű s már olvasóink előtt is ismert író, Channing kézírataiból nem sokára egy új kötet kerül ki sajtó alól Bostonban. E munkának, melyet az elhunyt unokaöcscse Channing Henrik Vilmos, rendezett sajtó alá és ő is ád ki; czime: „A tökéletes élet“ (The perfect life) s 12 beszédet foglal magában, melyeknek tárgyai ezek:

1. Az emberi természetben levő vallásos elv. 2. A mindenségben és az emberiségben kijelentett Isten. 3. Az egyetemes atya. 4. Az atya szerete-te a személyek iránt. 5. Az élő Istenben való igazság. 6. Az élet isteni adomány. 7. Az emberi élet valódi célja. 8. A vallás tökéletesítő ereje. 9. Jézus Krisztus, a testvér, a barát és az üdvözítő. 10. A keresztény vallás lényege. 11. A ker. vallás célja a tökéletes élet. 12. Az egyetemes egyház.

Imakönyv. Albert János t. munkatársunk templomi használatra irt imái sajtó alatt vannak s az új évben meg fognak jelenni. Ez imakönyv szerzője éppen ez oldalról folyóiratunk olvasói előtt ismeretesebb: mint-hogy szükségesnek tartanók műveit előlegesen dicsérni. Majd ha a munka készen lesz, ez is bekövetkezhetik; most csak fel akarjuk rá hívní t. olvasóink figyelmét, remélve, hogy főleg egyházunk lelkészei között senki se lesz, a ki azt magának annak idejében megszerezni ne siessen. Anynyi bizonyos, hogy ez imakönyvre szükségünk van.

Váló perek. Hivatalos kimutatás szerint Franciaországban 1870-ben a polgári törvényszékek előtt folyt 2478 váló-per. Ebből megkezdett a nők által 2171, férjek által csak 307. A perek közül 138 a nő-, 72 a férj paráznsága-; és 44 becstelenítő elítélés, a többi erőszakoskodás, kegyetlenség és más terhes bántalmazás okán folyt.

A házasságok tartamát illetőleg az özszes válási eseteket következőleg lehet osztályozni: egy évnél kevesebb 27, egytől öt évig 430, öttől 10 évig 680, tíztől husz évig 863, husztól harminczig 415, harmincztől negyven évig 88, negyventől ötvenig 15, ötvenen felül 1, ismeretlen tartamu 59 volt.

Ezen házasságok közül 844-ből nem volt gyermek, 1608 házas párnak volt gyermeke, 26 házaspár családi viszonya nem volt ismeretes.

A 2478 elvált férj közt volt: földbirtokos, tőkepénzes, más tisztas foglalkozást űző 500; kereskedő, szatocs, 411; földműves 374; munkás 900; szolga 69; a férjek állása nem jelettetett meg 69 esetben.

Egyházi szaklapok és folyóiratok. Az 1873-dik évben a magyar protestáns egyház irodalmát a következő szaklapok és folyóiratok fogják képviselni:

1.) Protestáns Egyházi és iskolai lap. Szerkesztő és kiadó tulajdonos: Dr. Ballagi Mór. XVI-ik évfolyam. Megjelenik Pesten, hetenként két iven. Előfizetési ár egész évre 9 frt. o. é.

2.) E g y h á z i R e f o r m. Szerkeszti és kiadja: Kovács Albert Pesten. III-dik évf. Megjelenik minden hónap közepén, két iven. Előfizetési ára egész évre 2 frt. o. é.

3.) Erdélyi Protestáns Közlöny. Felelős szerkesztő és kiadó Szász Gerő. Főmunkatárs Szász Domokos. III-ik évf. Megjelenik minden csütörtökön egy iven Kolozsvártt. Melléklete Prédikátori tár. Előfizetési ára egész évre 6 frt. o. é.

4.) Magyar protestáns Figyelmező. Szerkeszti és kiadja Révész Imre. Debreczenben. III-ik évf. Megjelenik havonként 3 ives füzetekben. Előfizetési ára egy évre 4 frt. o. é.

5.) Keresztyén Család. Hetilap a magyarországi protestáns egylet pártfogása alatt. II-ik évf. Megjelenik minden szombatón egy iven, Pesten. Szerkesztik és kiadják Farkas József és Kovács Albert. Előfizetési ár egész évre 2 frt. o. é. És végre

6.) E m i „Keresztény Magvető“-nk. melynél csak az 1-ső sz. alatt említett Prot. egyh. és isk. lap idősebb. A Keresztény Magvető, ugyanis a jövő 1873-ik évben tulajdonképpen VIII-ik évfolyamát éri meg, s mint évnegyedés folyóirat is IV-ik évfolyamába lépik. Új előfizetési felhívásunkat e füzetünkkel vesszük t. olvásóink.